

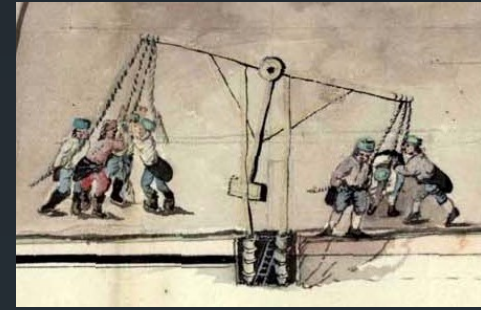

Fond Hlavného komorskogrófskeho úradu v Banskej Štiavnici a jeho digitalizácia

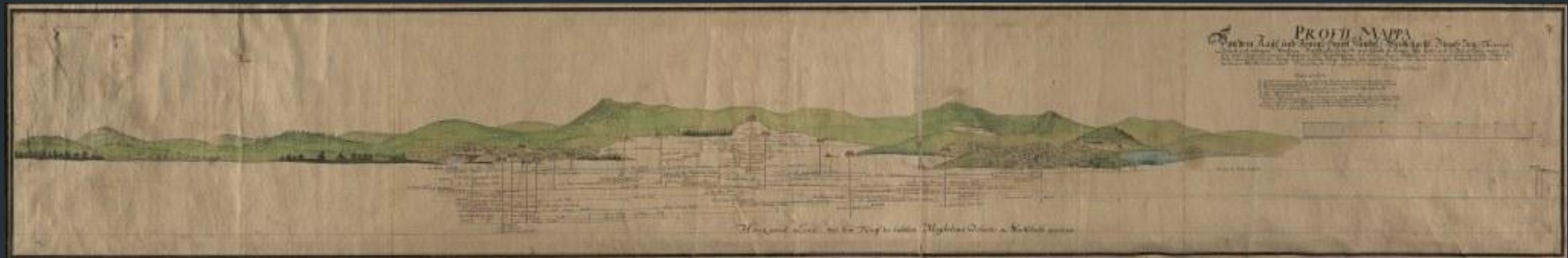
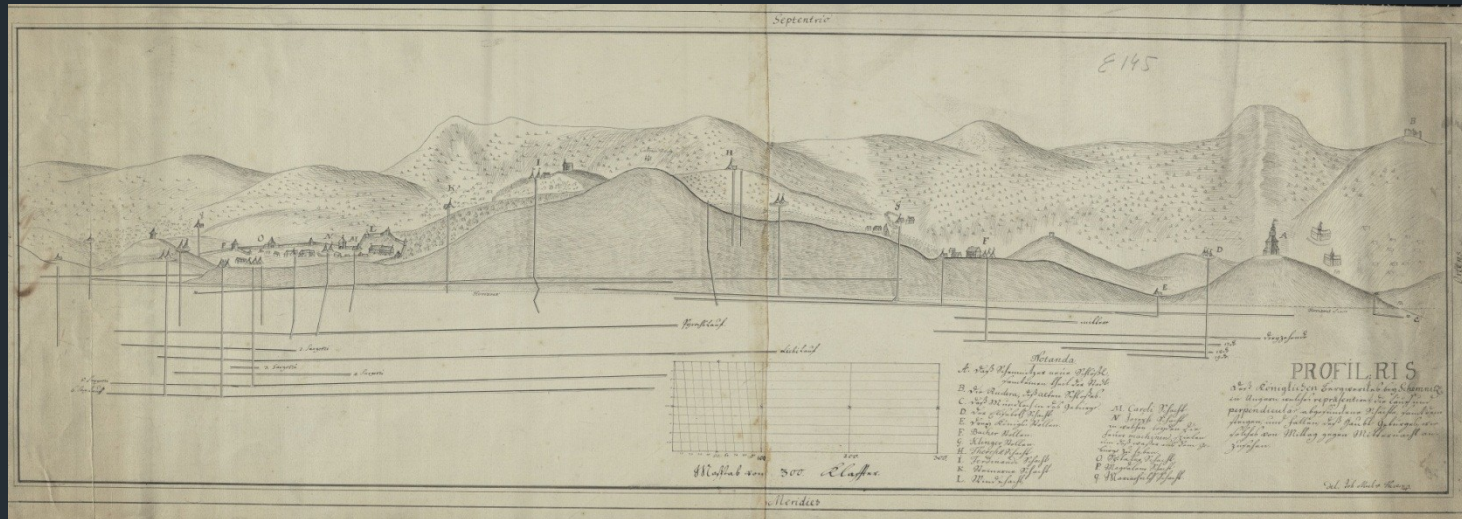
Masarykova univerzita v Brne
4. októbra 2016

Ing. Mgr. Juraj Michelík

Banské mapy a plány HKG

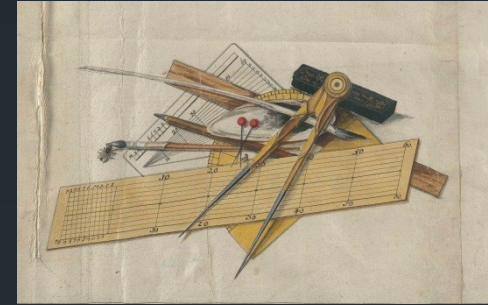
- cca 15 tisíc ks
- zo všetkých banských oblastí Slovenska a ďalších banských revírov Uhorska
- odzrkadľujú vývoj banského mapovania od 17. do zač. 20. stor. i stav baníctva a banskej techniky v tomto období, priekopnícke postupy a vynálezy
- prehľadné, podrobné, povrchové, banské, geologické, vodohospodárske, lesnícke, zemepisné, výškopisné a polohopisné mapy
- plány výrobných objektov, technologických zariadení, strojov, pracovných predmetov a pomôcok
- projekty banských, vojenských a cirkevných budov a skulptúr,
- veľkosť od 20 do 400 cm
- zobrazenia - pôdorys, nárys, bokorys, pozdĺžny a priečny rez
- forma - rukopis, kreslená kópia, kameňotlač, podlepenie, vrstvená, vyznačenie žíl rudným práškom, modrotlač, matrica, čiernobiele, kolorované vyhotovenie,
- mierka - najčastejšie banské siahly – štiavnické, smolnícke, špaňodolinské, viedenská siahla a i.
- orientácia mapy - označená slovne, šípkou alebo ružicou
- doplnkové kresby - parergy - meračské a kresliarske pomôcky, pracovné prostredie a náradie, odev, flóra, fauna

Prierez erárnymi šachtami a štôľňami od Banskej Štiavnice až po Vindšachtu.

1. Ján Michal von Thier, (30. roky 18. stor.)
2. J. T. Brinn, 1746

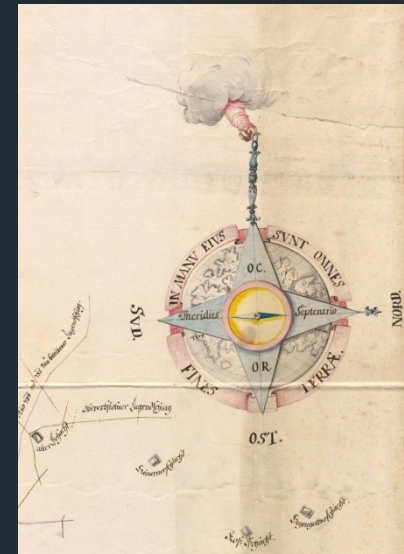
Autenticita banských máp a plánov HKG

- Hlavný meračský úrad na Vindšachte pri Banskej Štiavnici (koordinátor a vykonávateľ meračských prác, dodávateľ meracích prístrojov a kresliarskych pomôcok, miesto výučby meračstva, šíriteľ nových postupov, vlastné vylepšenia)
- banské úrady v hlavných banských centrách
- expektanti, nedeľné vzdelávanie, Mikovíniho banícka škola, Banská akadémia v Banskej Štiavnici
- autori (banskí merači, banskí úradníci, zmenoví majstri, dozorcovia, konštruktéri, praktikanti, študenti, profesori, murárski majstri, stoliční geometri a i.

Využitie máp a plánov HKG

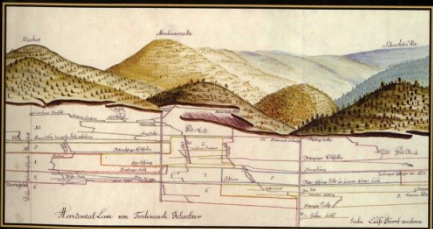
- praktické potreby baníctva, 3D modely banských diel, príprava banských prieskumov
- vedecko-historické štúdie
- príprava stavebných, pamiatkárskych a krajinnoochranárskych projektov

Publikácie

**BANÍCKA
A HUTNÍCKA
MINULOSŤ
SLOVENSKA**
V KARTOGRAFICKÝCH
PAMIATKACH

**BERGBAU- UND
HÜTTENWESEN-
VERGANGENHEIT
DER SLOWAKEI**
IN KARTOGRAPHISCHEN
QUELLEN

The Maps and Plans of the Main Chamber-Count Office in Banská Štavnica

ELÉNA KASTIAROVÁ

Banská Štavnica professes to the status of her origin. Museum and library even by its name. Mining was unusually significant not only for the town but also for many others, though without the adjective "mining" in its word stem. "Lead" or "tinners" were a way of saying and another line of work. The term of work involves not only the type of mineral content, "gold", "silver", or other rare metal content, but also the way of mining. In the case of "tinners", mining has been generalized to the quality or on the ground. Fortunately, some other written records have also been preserved – written and picture documents. They are gathered in Banská Štavnica, the oldest and the most significant mining town in Slovakia, where the Central Mining Archive was established in 1950 (later 1975 The State Central Mining Archive in Banská Štavnica).

The documents that have been collected for about 60 years of its continuous existence are arranged in 200 archive funds of natural and legal entities, or rather in mining, metallurgy and other related industries in the territory of mining Slovakia from the 16th century up to nowadays. All archive documents, deeds, official books, documents and accounts, mineral maps, plans and other items of evidence are included in the archive funds and they are of permanent documentary value enabling us to view the history of Slovakia and the Slovak Republic as an inseparable part of the archive heritage of the Slovak Republic. The archive funds are made up of plans from the archive fund of the Main Chamber-Count Office in Banská Štavnica (MCO) which is a part of the world documentary heritage (MCH) and a part of the world documentary heritage (MCH) as they were included into the UNESCO Heritage List in the framework of the World Program.

The UNESCO Memory of the World Program enables an ongoing activity in the field of recognition, preservation, promotion and publishing of the world documentary heritage under the title of

INHALTSVERZEICHNIS

				
Meisterwerke Frédéric Chopins Archiv des Wänczauer Getreides (Emanuel Ringelblum-Archiv) Die Konföderation von Warschau 1573 Archiv der nationalen Erziehungskommission Die 21 Forderungen von Danzig und die Geburt von Solidarność	61 62 64 64	SERBIEN Nikola-Tesla-Archiv Miroslav-Evangelium TÜRKEI Die weltlichen Ketschikfen aus Boğaziçi in Anadolien Manuskripte des Kandilli-Observatoriums in Istanbul Werke İbn Sinas in der Süleymaniye-Bibliothek	75 76 78 78 79	Asien LIBANON Felsenschriften von Nahr el-Kalb Das phönizische Alphabet SAUDI-ARABIEN Älteste islamische (kufische) Sandsteinschrift ASERBAIDDSCHAN Mittelalterliche Manuskripte zu Medizin und Pharmazie IRAN »Bayansanghi Schah-Name« Raš'ī-Raschid-Stiftung KASACHSTAN Sammlung von Manuskripten Khoja Ahmad Yasawis Dokumente der Äst-Atom-Bewegung »Nevada Sempalatsk« USBEKISTAN Heiliger Koran Mushaf von Othman Sammlung des AI-Biruni-Instituts »Orientalistik« TADSCHIKISTAN »Kulliyat« von Ubaid-e Sakani und »Ghazelen« von Hafis PAKISTAN Die Dokumente Jinnahs (Quaid-e-Azam-Dokumente)
TSCHECHISCHE REPUBLIK Mittelalterliche Manuskripte der tschechischen Reformation Russische, ukrainische und weißrussische Exilperiodika	64 66	61 62 64 66	75 76 78 78 79	82 83 84 84 85 86 87
SLOWAKISCHE REPUBLIK Bergbaukarten aus Banská Štavnica Die Balage-Sammlung Islamischer Manuskripte Illustrierte Kodizes aus Bratislava	68 68 69 70	67 68 70	79 80 80	84 84 85 86 87
UNGARN Kálmán Thánys Patentantrag »Radioskope von 1926«	71 71	67 68 70	79 80 80	84 84 85 86 87
UNGARN/KROATIEN Tabula Hungariae	71	67 68 70	79 80 80	84 84 85 86 87
UNGARN/ÖSTERREICH/DEUTSCHLAND/ BELGIEN/FRANKREICH/ITALIEN Bibliotheca Corviniana	72	67 68 70	79 80 80	84 84 85 86 87
ALBANIEN Codex Purpureus Bezae	74	67 68 70	79 80 80	84 84 85 86 87
UKRAINE Sammlung von Huschynfem mit jüdischer Volksmusik	74	67 68 70	79 80 80	84 84 85 86 87

Pamäť sveta

Organizácia Spojených
národov pre výchovu
vedu a kultúru

Banské mapy a plány
Hlavného komorskogrófskeho
úradu v Banskej Štiavnici
Štátny ústredný banký archív
Zapísané do Registra v roku 2007
Pamäť sveta

- je medzinárodným programom UNESCO v oblasti evidencie, ochrany, spracovávania a sprístupňovania svetového dokumentárneho dedičstva
- schválený Generálnou konferenciou UNESCO v roku 1993
- prvé slovenské zápisy v r. 1997 - Kódexy bratislavskej kapituly a Bašagičova zbierka rukopisov
- r. 2007 zápis Banských máp a plánov HKG v Banskej Štiavnici

Kritériá na zápis do registra Pamäť sveta

- prekračovanie národných hraníc
- odraz prelomových období
- súbor informácií o mieste, predmete alebo činnosti mimoriadneho významu
- príklad vynikajúcej formy alebo štýlu

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

.....Certifies the inscription of

*The Mining Maps and Plans of the Main Chamber
Count Office in Banská Štiavnica*

The State Central Mining Archives

.....
(institution)

Banská Štiavnica

.....
(town)

Slovak Republic

.....
(country)

on

the Memory of the World Register

02 AUG 2007

Date.....

Koichiro Matsuura
Director-General, UNESCO

Information on the website : <http://www.unesco.org/webworld> - Click on the logo "Memory of the world" down the screen.

Certifikát UNESCO z 2. 8. 2007 o zápise bankských máp a plánov Hlavného komorskogrófskeho úradu v Banskej Štiavnici do Registra Pamäť sveta.

Generálny riaditeľ UNESCO Koichiro Matsuura s manželkou pri prehliadke výstavky banských máp a plánov HKG pri návšteve Banskej Štiavnice 21.8.2005.

Výstavný panel Máp Hlavného komorskogrófskeho úradu na svetovej výstave Pamäte sveta v Soule 2010

Sprístupnenie máp a plánov HKG verejnosti

- bádatelňa (digitálne kópie, originály)
- výstavy
- semináre
- publikácie
- články, prednášky
- elektronický archív

Zásady systematickej digitalizácie

Prednostne sa digitalizujú archívne fondy, ktoré:

- sú sprístupnené archívnu pomôckou
- obsahujú archívne dokumenty vzniknuté pred rokom 1526
- patria medzi bádateľsky často využívané
- patria medzi fyzicky najohrozenejšie

Technické parametre systematickej digitalizácie

Obrazový archívny dokument:

- ČB A4- najmenej 400 dpi, A2- najmenej 300 dpi, A2+ najmenej 200 dpi, v úrovni šedej, s farebnou hĺbkou 8b,
- farebný A4- najmenej 400 dpi, A2- najmenej 300 dpi, A2+ najmenej 200 dpi, s farebnou hĺbkou 24b,
- obrazový archívny dokument väčší ako A1 sa digitalizuje v maximálnom rozlíšení podľa technických možností digitalizačného zariadenia, v SBA 300 dpi a 24b farebná hĺbka

Proces digitalizácie

- transport archívnych dokumentov z depotov na digitalizačné pracovisko
- príprava dokumentov na skenovanie, štítok s identifikačnými údajmi – archív, fond, inv. číslo
- skenovanie dokumentov pod sklom alebo bez skla
- orezanie, otočenie a zaostrenie digitálnej kópie
- uloženie originálnej digitálnej kópie ako konzervačnej kópie do súboru formátu TIFF s dodržaním konvencie označovania digitálnych kópií (nekomprimovaný, dátovo veľmi objemný 440 MB)

Konvencia označovania digitálnych kópií archívnych dokumentov

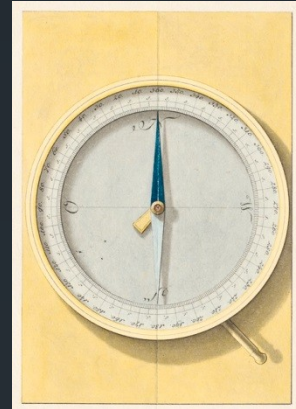

SK_aaaa_ffff_iiii_ssss_x.ext

- SK – je kód krajiny, Slovensko podľa normy ISO 3166-2:2007
- aaaa – je štvormiestne číslo archívu z číselníka archívov SR,
- ffff – je päťmiestne číslo archívneho fondu,
- iiii – je päťmiestne označenie inventárneho čísla alebo signatúry archívneho dokumentu zľava doplnené nulami,
- ssss – je štvormiestne poradové číslo snímku v rámci jedného inventárneho čísla alebo signatúry,
- x – je písmeno „x“ – konverzačná kópia, číslica „1“ – vysoká kvalita, číslica „2“ – nízka kvalita
- ext – predstavuje príponu grafického formátu (JPEG alebo TIFF).

Proces optimalizácie a sprístupňovania digitálnych kópií

- zošívanie máp (do veľkosti 2A0 a max. 30 tisíc px v jednom smere)
- pridanie digitálnej pečiatky
- poloautomatizovaná konverzia originálnych digitálnych kópií TIFF nízkou kompresiou do študijných kópií JPEG vysokej kvality a nízkej dátovej náročnosti (10%)
- poloautomatizovaná kompresia a zníženie kvality študijných digitálnych kópií do náhľadových kópií s veľmi nízkou dátovou náročnosťou (1%), vhodné pre rýchle prezeranie a elektronický prenos (e-mail)

Porovnanie kvality digitálnych kópií- zoom 100%

X

1

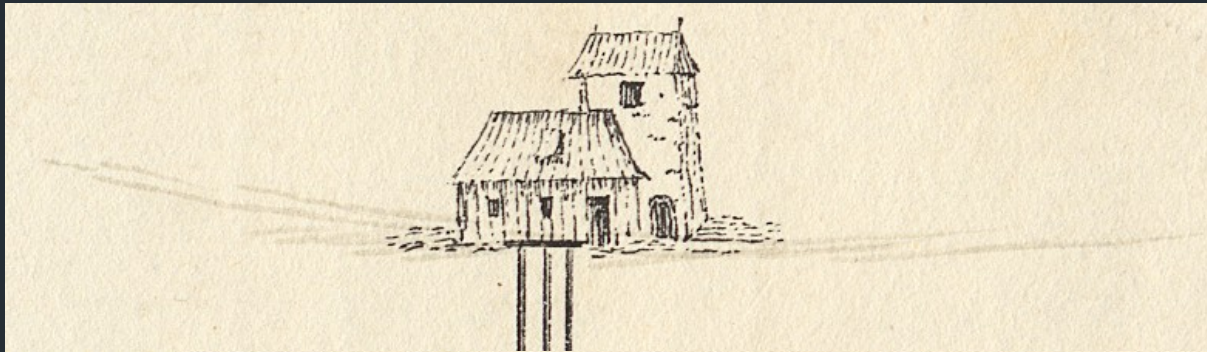

2

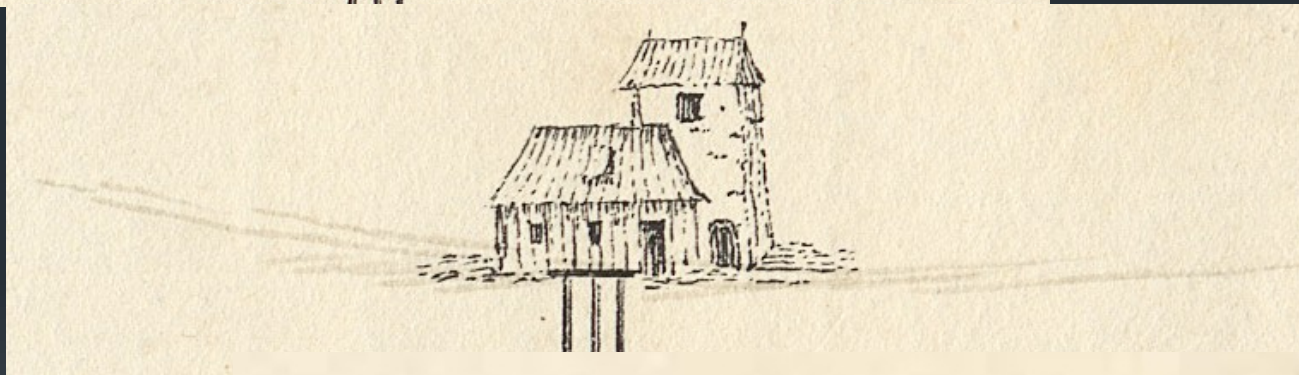

Porovnanie kvality digitálnych kópií – zoom 300%

X

1

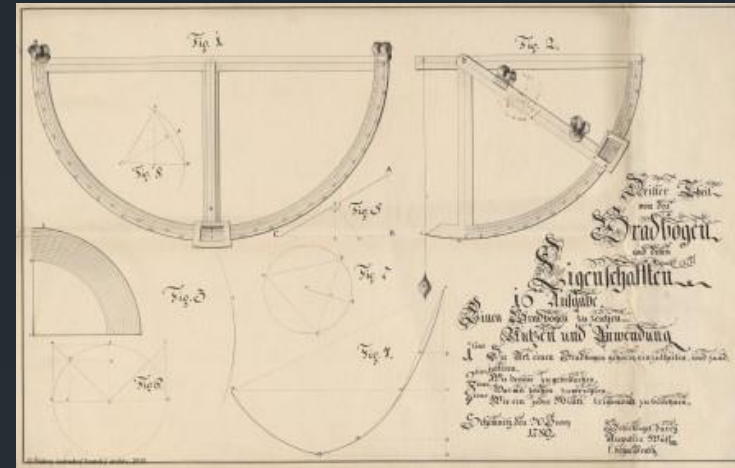

2

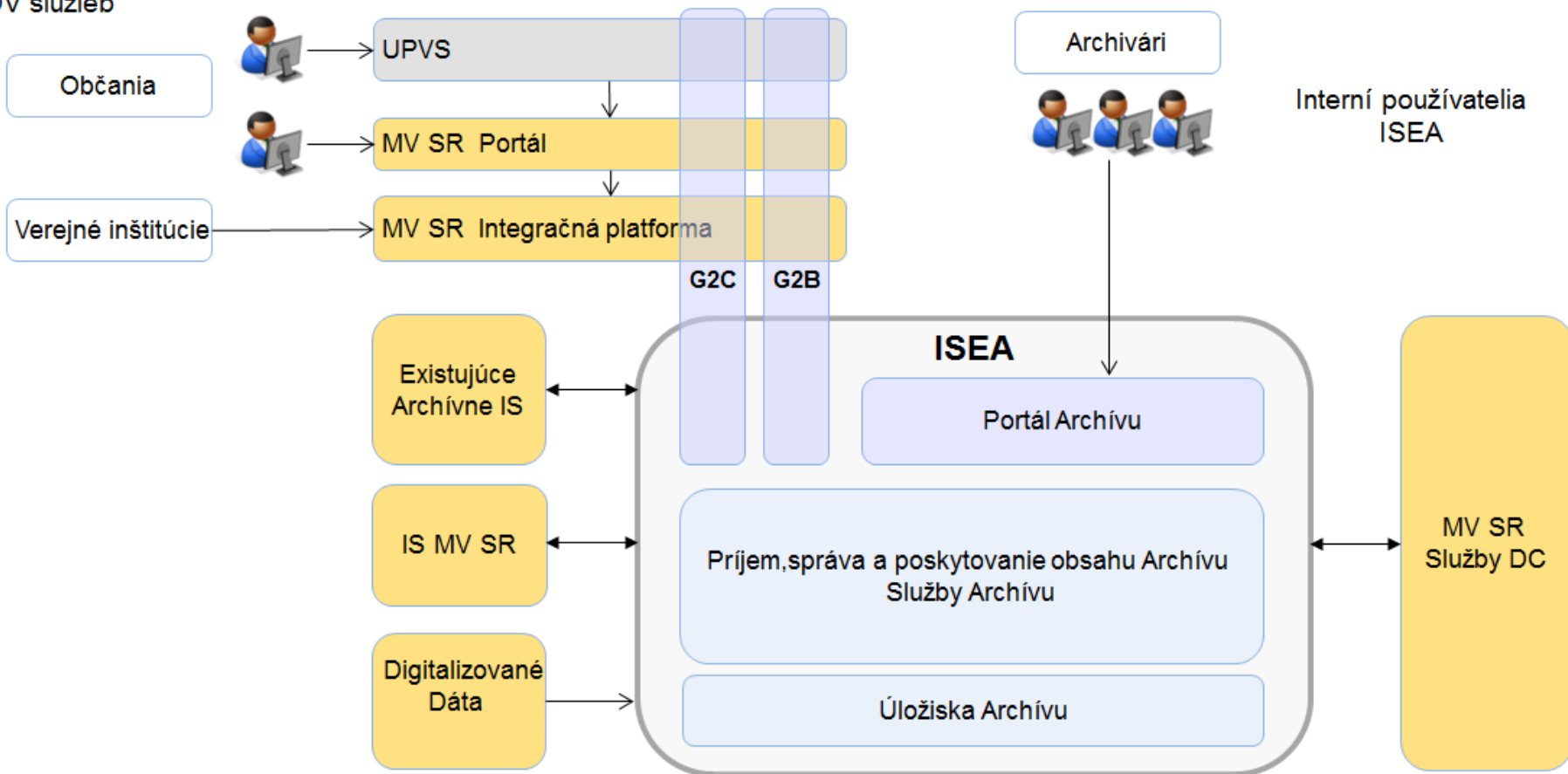
Aktuálny stav

- zdigitalizovaných 14 106 banských máp HKG
- zoptimalizovaných a sprístupnených 13 035

Elektronický archív

Používatelia
eGOV služieb

Ďakujem za pozornosť